

Horthy Miklóst 100 éve választották kormányzóvá

2020 február 28. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Vitéz nagybányai Horthy Miklós magyar politikus, a 20. századi magyar történelem meghatározó alakja.

Száz éve, 1920. március 1-jén a vesztes első világháború és a Tanácsköztársaság bukása után összeült Nemzetgyűlés az államfői hatalom kérdésének végleges rendezéséig kormányzóvá választotta Horthy Miklóst, a Nemzeti Hadsereg főparancsnokát, létrejött a "király nélküli királyság". Az MTVA Sajtóadatbankjának anyaga.

1918 őszén az első világháborús katonai vereség következtében széthullott az Osztrák-Magyar Monarchia. Magyarországon 1918. október 31-én győzött a polgári demokratikus forradalom, a kormányt Károlyi Mihály gróf alakította meg. November 16-án a törvényhozó hatalmat helyettesít? Nagy Nemzeti Tanács kikiáltotta a Magyar Népköztársaságot, de az 1919 januárjában megkezdődött párizsi békekonferencia nem tárgyalta az új állammal. 1919. január 11-én a Nemzeti Tanács Károlyit köztársasági elnöki minőségben ideiglenes államfői hatáskörrel ruházta fel, a kormány élére Berinkey Dénes került.

Az antant katonai misszióvezet?je, Ferdinand Vix alezredes 1919. március 20-án elfogadhatatlan követeléseket tartalmazó ultimátumot nyújtott át, emiatt még aznap lemondott a Berinkey-kormány, a hatalmat a kommunista és szociáldemokrata párt egyesülésével létrejött Magyarországi Szocialista Párt vette át. A szovjet mintájú Tanácsköztársaság Forradalmi Kormányzótanácsa élén a szociáldemokrata Garbai Sándor állt, de tényleges vezet?je a kommunista külügyi népbiztos, Kun Béla volt.

A kommun augusztus 1-jei bukását követ? káoszban Friedrich István gyáros lemondatta a hat napig kormányzó Peidl Gyula „szakszervezeti kormányát”, de a párizsi békekonferencia az ő kabinetjét sem ismerte el, augusztus elején Budapestet román csapatok szállták meg. A még májusban megalakult szegedi ellenforradalmi kormány augusztus 19-én lemondott Friedrich javára, de addigra „nemzeti hadseregének” f?vezére, Horthy Miklós altengernagy már függetlenítette magát. (Az 1868-ban nemesi családban született Horthy a tengerészeti akadémiát végezte el, 1909-t?l I. Ferenc József szárnysegédje volt. Az első világháborúban, 1917-ben ő volt a parancsnok az Osztrák-Magyar Monarchia egyetlen gy?ztes tengeri ütközetében, az otrantói tengeri zár áttörésében, a háború végén tengernagyként és a flotta f?parancsnokaként helyezték nyugállományba.)

A Siófokon berendezkedett Horthy katonai parancsnokságokat szervezett, különítményesei brutális megtorlóakciókat hajtottak végre a forradalom résztvev?i ellen (ez vonult be a történelembe fehérterror néven). Az anarchikus állapotok megszüntetése, tárgyalóképes magyar kormány létrehozása érdekében 1919 őszén egy brit diplomata érkezett Magyarországra. George Russell Clerk felszólítására a románok november közepén megkezdtek a visszavonulást, helyüket a „nemzeti hadsereg” foglalta el. Horthy 1919. november 16-án vonult be csapataival Budapestre, Huszár Károly „koncentrációs” kormánya 1919 novemberében alakult meg. A közjogi vákuum megszüntetése érdekében kiírt, 1920 januárjában megtartott nemzetgy?lési választásokon a Friedrich vezette Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja és a Nagyatádi Szabó István vezette Országos Kisgazda- és Földm?ves Párt aratott elsőpr? gy?zelmet.

Az 1920. február 16-án fényes küls?ségek között összeült nemzetgy?lés első és legfontosabb feladat az államforma megállapítása és az államfői hatalom gyakorlásának rendezése volt. Abban gyorsan megegyeztek, hogy a forradalmak alatt diszkreditálódott köztársaság helyett vissza kell térni a királysághoz, de a király személyér?l a Habsburg-párti legitimisták és a szabad királyválasztás hívei között ádáz viták dúltak. Végül az az álláspont kerekedett felül, hogy kormányzóra bízzák az államfői teend?ket, ezt javasolták a brit és francia diplomaták is. (Ilyen méltóságot töltött be 1446-1452 között, V. László kiskorúsága idején Hunyadi János, a szabadságharc alatt, a Habsburgok 1849-es trónfosztása után pedig Kossuth Lajos.) A tisztségre egyetlen reális jelöltnek mindenki Horthyt tekintette, aki távol tartotta magát a pártpolitikától, élvezte az antant bizalmát, rendelkezett a hadsereg fölött és hazai presztízse is egyre erősödött.

A kormányzóválasztásra 1920. március 1-jén került sor az első nap hatályba lépett 1920:1. törvénycikk alapján, a 141 leadott szavazatból 131 érkezett Horthyra, hét az id?közben visszalépett Apponyira, három voks érvénytelen volt. Az eredmény kihirdetése után küldöttség indult a megválasztott kormányzóért, aki a Gellért szálló épületéb?l érkezett az Országházba, hogy letegye esküjét. Az ülés alatt a parlament épületét kordonnal zárták el, korlátozták a képvisel?k szabad mozgását, az üléstermet fegyveresek biztosították.

Az alkotmányosság helyreállításáról és az állami f?hatalom gyakorlásának ideiglenes rendezésér?l szóló 1920:1. törvénycikk a Népköztársaság és a Tanácsköztársaság minden rendelkezését és határozatát eltörölte. Az államfői teend?k ideiglenes ellátásával a kormányzót bízta meg, akinek jogköre a királyénál több tekintetben korlátozottabb lett. A törvények szentesítése nélkül léptek életbe, azokat megfontolásra egyszer küldhette vissza, de ha a nemzetgy?lés a jogszabályt fenntartotta, ki kellett hirdetnie. A végrehajtó hatalmat kizárólag a nemzetgy?lésnek felel?s minisztérium által gyakorolhatta, a hadüzenet, békekötés vagy a hadsereg országhatáron kívüli alkalmazásának kérdésében csak a nemzetgy?lés el?zetes hozzájárulásával dönthetett, a nemzetgy?lést nem oszlatotta fel és nem is napolhatta el (ezt a jogot kötöttségekkel 1920 augusztusában megkapta). ő képviselte Magyarországot a nemzetközi viszonylatokban, követeket küldhetett és fogadhatott, de nemességet nem adományozhatott, f?kegyúri jogot nem gyakorolhatott és általános kegyelmet sem adhatott.

A Nemzetgyűlés összeültével és Horthy kormányzóvá választásával az alkotmányosság helyreállt, megkezdődött a „király nélküli királyság” korszaka.

MTI - www.demokrata.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lajk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló